

Summary Social impact COVID-19 in the Netherlands.

First signs of COVID-19 or corona virus in the Netherlands have been seen end of January 2020, the first official casualty was registered 6th of March. The pandemic initialised a medical, economical and social challenge which continue to this day. COVID-19 became the most deadly infectious disease in 2020 with social collateral damage in efforts to contain the virus throughout all society.

COVID-19 is a new corona virus that spread globally after it originated end 2019 with first outbreak in Wuhan, China. As in many countries, initially the pandemic was downplayed. The Dutch government reacted late with a mild 'intelligent' lockdown. For example; end of February a big carnival celebration was allowed in the south of Netherlands and the region was therefore affected disastrous by COVID-19 in comparison to the north of the country during the first wave. In the second half of March the ICU capacity in the Netherlands had to be increased, emergency rooms were overcrowded and regular health care was phased out.

During this first COVID-19 wave Dutch people applied the governmental legislation, social cohesion was strong and most people were trying to defeat COVID-19. Comparison could be made to wartime during this time. People reacted by helping others (for example the isolated people and healthcare workforce), changing focus on communities and family. The crisis society led to creativity and new forms of (digital) interaction. On the other hand negative impact of COVID-19 measurements led to isolation, uncertainty about the future and economic despair. Scientists already warned a second wave was to be expected. Nevertheless, the government decided to decrease the lockdown to almost pre-COVID conditions in the summer of 2020.

In September the second wave initiated in the Netherlands followed by a new lockdown, curfew and health care challenges. Minister de Jonge of health care tried to flatten the curve with new COVID-19 measurements. Unlike during the first wave, there was less enthusiasm to follow the COVID-19 rules among the general population. Disagreement how to cope with the corona crisis among legislators led to even less confidence in governmental rules. Especially Dutch youth suffered the consequence of anti-COVID measurements. Most of them lost their job, couldn't act socially as before and had to postpone education and travelling. This resulted in depression, isolation and a feeling of saving the elderly and weak without perspective. It resulted in displeasure, illegal gatherings, protests and even riots in our country.

A solution to the crisis would be vaccination of a majority of Dutch inhabitants to achieve group immunity. Since January 2021 Dutch government organizes a roadway to vaccination, initially vaccination was limited due to limited availability of the vaccine. In the present time, the problem is how to persuade people to be vaccinated to achieve group immunity and reduce hospitalisation. Fortunately because of government economical support, unemployment is not yet a problem in the Netherlands and neither is economical despair. Big challenge is how to persuade people to follow government rules and policy without suppression. Fragmentation of society into opposing groups (people pro-vaccination vs anti-vaccinators) and misinformation of people is a persisting problem. Legislators and health institutes have to deal with this in an effort to direct society to a new 'normal' where we can live with the COVID-19 virus among us.

Shrnutí – sociální dopady onemocnění COVID-19 v Nizozemsku

První příznaky viru COVID-19 neboli koronaviru se v Nizozemsku objevily koncem ledna 2020, první oficiální oběť byla zaznamenána 6. března. Pandemie se stala zdravotnickou, ekonomickou a sociální výzvou, která trvá dodnes. COVID-19 se stal nejsmrtelnějším infekčním onemocněním v roce 2020 a při snaze o omezení šíření viru v celé společnosti způsobil vedlejší sociální škody.

COVID-19 je nový koronavirus, který se celosvětově rozšířil koncem roku 2019, kdy poprvé propukl v čínském Wuchanu. Stejně jako v mnoha zemích byla i v Nizozemsku zpočátku pandemie bagatelizována. Nizozemská vláda reagovala pozdě a vyhlásila mírný "inteligentní" lockdown. Například koncem února byla na jihu Nizozemska povolena velká karnevalová oslava, a region byl proto ve srovnání se severem země během první vlny zasažen onemocněním COVID-19 katastrofálně. V druhé polovině března musela být v Nizozemsku navýšena kapacita jednotek intenzivní péče, pohotovosti byly přeplněné a běžná zdravotní péče byla postupně vyřazována z provozu.

Během této první vlny COVIDu-19 Nizozemci dodržovali vládní legislativu, sociální soudržnost byla silná a většina lidí se snažila COVID-19 porazit. V této době bychom situaci mohli přirovnat k válečnému období. Lidé reagovali tím, že pomáhali ostatním (například izolovaným lidem a zdravotnickým pracovníkům), změnili zaměření na komunitu a rodinu. Krizová situace ve společnosti vedla ke kreativě a novým formám (digitální) interakce. Na druhé straně negativní dopady opatření COVID-19 vedly k izolaci, nejistotě ohledně budoucnosti a ekonomickému zoufalství. Vědci již varovali, že lze očekávat druhou vlnu. Přesto se vláda rozhodla v létě 2020 uvolnit opatření na téměř stejnou úroveň jako před COVIDem.

V září vypukla v Nizozemsku druhá vlna, po níž následoval nový lockdown, zákaz vycházení a problémy v oblasti zdravotní péče. Ministr zdravotnictví de Jonge se pokusil křivku srovnat pomocí nových anticovidových opatření. Na rozdíl od první vlny se mezi obyvatelstvem projevilo menší nadšení tato anticovidová pravidla dodržovat. Neshody mezi zákonodárci v tom, jak se vypořádat s touto krizí, vedly k ještě menší důvěře ve vládní opatření. Následky anticovidových opatření pocítila zejména nizozemská mládež. Většina z nich přišla o práci, nemohla se chovat společensky jako dříve a musela odložit vzdělávání a cestování. To vedlo k depresím, izolaci a pocitu, že se zachraňují starší a slabí bez perspektivy. Vyústilo to v nespokojenost, nezákonná shromáždění, protesty a dokonce i nepokoje v naší zemi.

Řešením krize by bylo očkování většiny obyvatel Nizozemska, aby se dosáhlo kolektivní imunity. Od ledna 2021 nizozemská vláda organizuje očkování, přičemž zpočátku bylo očkování omezené kvůli malé dostupnosti vakcíny. V současné době je naopak problémem, jak přesvědčit lidi, aby se nechali očkovat a dosáhlo se tak kolektivní imunity a nižšího počtu hospitalizovaných. Naštěstí díky ekonomické podpoře vlády zatím v Nizozemsku není problémem nezaměstnanost a ani ekonomická beznaděj. Velkou výzvou je, jak přesvědčit lidi, aby dodržovali vládní pravidla a politiku bez potlačování. Přetrvávajícím problémem je roztržičnost společnosti na protichůdné skupiny (lidé podporující očkování vs. odpůrci očkování) a dezinformace. Zákonnodárci a zdravotnická zařízení se s tím musí vypořádat ve snaze nasměrovat společnost k novému "normálu", kdy budeme moci žít s virem COVID-19 mezi námi.